

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
соціології та управління

Т.Ф. Бірюкова

2023

СПІЧРАЙТИНГ У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки бакалаврів
очної (денної) та заочної форм здобуття освіти
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»

Укладачі: Краснокутський О.В., д.філос.н., доцент, професор кафедри філософії, публічного управління та соціальної роботи

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри філософії, публічного
управління та соціальної роботи:

Протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.
Завідувач кафедри філософії, публічного
управління та соціальної роботи

Т.І. Бутченко

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціології та управління:

Протокол № 1 від 01 09 2023 р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціології та управління

Н.В. Горло

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

О.В. Краснокутський

(підпис)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування	Кількість кредитів – 3	Обов'язкова	
		Цикл професійної підготовки освітньої програми	
Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
		8-й	8-й
Освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»	Змістових модулів – 4	Лекції	
		10 год.	2
		Семінарські	
		6 год.	2
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 8	Самостійна робота	
		74 год.	-
		Вид підсумкового семестрового контролю: Залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Спічрайтинг у публічному управлінні» є формування знань про теорію спічрайтингу та його ідеологічного забезпечення, теоретичні засади спічрайтингу у сфері публічного управління та адміністрування, нормативно-правову базу спічрайтингу в контексті творення незалежної демократичної Української держави, здатності активно, відповідально, свідомо й злагоджено здійснювати майбутню професійну діяльність у сфері публічного управління та адміністрування з урахуванням сучасних державотворчих потреб та реалізації євроатлантичного національного державотворчого курсу.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Спічрайтинг у публічному управлінні» є: з'ясування сутності спічрайтингу, теоретичних засад спічрайтингу в сфері публічного управління та адміністрування, нормативно-правової бази спічрайтингу в контексті творення незалежної демократичної Української держави, алгоритмів та механізмів активно, відповідально, свідомо й злагоджено здійснювати майбутню професійну діяльність у сфері публічного управління та адміністрування з урахуванням сучасних державотворчих потреб та реалізації євроатлантичного національного державотворчого курсу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

1. загальне та особливе в спічрайтингу у публічному управлінні;

2. підготовку спічрайтерського твору: стратегічні параметри дослідження;
3. підготовку спічрайтерського твору: методику написання твору;
4. методику й алгоритми підготовки промови;

вміти:

1. використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства, держави, державотворення;
2. критично аналізувати й оцінювати чинну політику країни, соціально-політичні, державотворчі процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях;
3. демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей в державотворчому процесі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, вміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<p>ЗК. 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>СК. 1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів. 2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів. 3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.</p> <p>РН. 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства. 2. Застосовувати норми та правила професійного спілкування українською мовою. 3. Уміти усно і письмово спілкуватися іноземною мовою. 4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування. 5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування. 6. Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.</p>	<p>Опитування на семінарських заняттях; підготовка аналітичних висновків за практичними кейсами; тестування в системі Moodle</p>

<p>ЗК. 4. Здатність бути критичним і самокритичним. 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. 6. Здатність працювати в команді. 7. Здатність планувати та управляти часом. 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>СК. 4. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ. 5. Здатність використовувати систему електронного документообігу. 6. Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій. 7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності. 8. Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати. 9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.</p> <p>РН. 7. Уміти організовувати та брати участь у волонтерських/культурно-освітніх/спортивних проектах, спрямованих на формування здорового способу життя / активної громадянської позиції. 8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень. 9. Знати основи електронного урядування. 10. Уміти користуватися системою електронного документообігу. 11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції. 12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.</p>	<p>Опитування на семінарських заняттях; підготовка аналітичних висновків за практичними кейсами; тестування у системі moodle</p>
<p>ЗК. 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою. 12. Навички міжособистісної взаємодії. 13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).</p> <p>СК. 10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування. 11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування. 12. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері. 13. Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності. 14. Здатність до налагодження співпраці територіальних громад.</p> <p>РН. 13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку. 14. Уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов. 15. Застосовувати методи контролю якості у сфері професійної діяльності. 16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних</p>	<p>Підготовка та захист індивідуального завдання</p>

досліджень у професійній діяльності. 17. Ефективно здійснювати пошукові комунікації у режимі командного вирішення творчих завдань. 18 Критично аналізувати й оцінювати чинну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях. 19 Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.	
---	--

Міждисциплінарні зв'язки

У концептуальному, інформаційному і логічному плані цей курс тісно пов'язаний з такими дисциплінами, як «Теорія та практика реформ в публічному управлінні», «Філософія управління», «Політологія», «Історія та теорія публічного управління», «Теорія управління соціальними процесами» та ін.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальне та особливе в спічрайтингу у публічному управлінні.

Тема 1. Вступ до спічрайтингу у публічному управлінні.

Спічрайтинг у публічному управлінні: об'єкт та предмет курсу. Спічрайтинг як система: складові елементи спічрайтингу. Суб'єкт написання промови. Промовець. Об'єкт написання промови. Аудиторія: слухачі промови. Тест промови. Формула Гарольда Ласвелла (класична та вдосконалена). Нормативна база спічрайтингу у публічному управлінні та адмініструванні.

Тема 2. Сутність спічрайтерства.

Підходи до визначення поняття «спічрайтерство». Історія виникнення спічрайтерства. Зв'язок спічрайтерства з іншими галузями знань. Професійні знання та вміння спічрайтера.

Змістовий модуль 2. Підготовка спічрайтерського твору. Стратегічні параметри дослідження.

Тема 3. Підготовка спічрайтерського твору. Стратегічні параметри дослідження.

Отримання замовлення як перший етап підготовки твору. Вибір теми дослідження. Стратегічні параметри дослідження теми.

Змістовий модуль 3. Підготовка спічрайтерського твору. Методика написання твору.

Тема 4. Підготовка спічрайтерського твору. Методика написання твору.

Збір матеріалу для роботи. Обробка зібраного матеріалу та написання структури роботи. Написання чорнового та остаточного варіанту роботи.

Тема 5. Характеристика окремих письмових жанрів. Публічна промова ораторського характеру. Матеріали до доповіді. Доповідь. Звіт. Звітна доповідь. Програма наради (конференції). Сценарій вечора (ювілейного заходу).

Змістовий модуль 4. Методика підготовки промови.

Тема 6. Методика підготовки промови.

Загальні засади написання промови. Виявлення, накопичення та представлення в промові фактів та аргументів. Побудова промови. Помилки промови.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин		Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год				Теор. зав-ня, балів	Практ. зав-ня, балів	Усього
		ден.	заоч.	ден.	заоч.	ден.	заоч.	ден.	заоч.			
1	15	5	4	4	2	1	2	10	11	5	5	10
2	15	3	-	2	-	1	-	12	15	5	5	10
3	15	4	-	2	-	2	-	11	15	10	10	20
4	15	4	-	2	-	2	-	11	15	10	10	20
Усього за змістові модулі	60	16	4	10	2	6	2	44	56	30	30	60
Підсумковий семестровий контроль: Залік	30									20	20	40
Загалом		90								100		

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1.	Вступ до спічрайтингу у публічному управлінні.	2	2
2.	Сутність спічрайтерства.	2	-
3.	Підготовка спічрайтерського твору. Стратегічні параметри дослідження.	2	-
4.	Підготовка спічрайтерського твору. Методика написання твору.	2	-
5.	Методика підготовки промови.	2	-
Разом		10	2

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість	
		о/д ф.	з/дист ф.
1.	Вступ до спічрайтингу у публічному управлінні. Сутність спічрайтерства.	1	2
2.	Підготовка спічрайтерського твору. Стратегічні параметри дослідження.	1	-
3.	Підготовка спічрайтерського твору. Методика написання твору.	2	-
4.	Методика підготовки промови.	2	-
Разом		6	2

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1.	Відповіді на семінарах.	<u>Семінар №1.</u> Питання за Змістовим модулем 1.	5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція. 4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. 3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим. 2 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може 1 бал - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність.	5
	Практичне завдання.	<u>Практичне завдання №1.</u> Підготувати промову один одному на задану тематику.	5 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження; 4 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження; 3-2 бали – робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків; 1 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу.	5
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			10
2.	Відповіді на семінарах.	<u>Семінар № 2.</u> Питання за Змістовим модулем 2.	5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь	5

			<p>відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція.</p> <p>4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.</p> <p>3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим.</p> <p>2 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може.</p> <p>1 бал - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність.</p>	
	Практичне завдання.	<u>Практичне завдання №2</u> Проаналізувати промову публічного діяча, використовуючи модель Гарольда Ласвелла.	<p>5 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження;</p> <p>4 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження;</p> <p>3-2 бали – робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків;</p> <p>1 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу.</p>	5
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			10
3	Відповіді на семінарах.	<u>Семінар № 3.</u> Питання за Змістовим модулем 3.	<p>9-10 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція.</p> <p>7-8 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю</p>	10

			<p>формувань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.</p> <p>5-6 балів – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим.</p> <p>3-4 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може.</p> <p>1-2 балів - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність.</p>	
	Практичне завдання	<u>Практичне завдання № 3</u> Підготувати промову публічному діячу.	<p>8-10 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження;</p> <p>5-7 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження;</p> <p>4-6 балів – робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків;</p> <p>1-3 бали – короткий поверхневий виклад матеріалу.</p>	10
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	2			20
4.	Відповіді на семінарі.	<u>Семінар № 4.</u> Питання за Змістовим модулем 4.	<p>9-10 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція.</p> <p>7-8 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.</p> <p>5-6 балів – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим.</p>	10

			3-4 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може. 1-2 бали - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність.	
	Практичне завдання.	<u>Практичне завдання № 4</u> Напрацювати практичний кейс роботи з промовцем.	8-10 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження; 5-7 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження; 4-6 балів – робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків; 1-3 бали – короткий поверхневий виклад матеріалу.	10
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2			20
Усього за змістові модулі контр. Заходів	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Усна відповідь на варіанти питань (або тести)	Питання для підготовки, варіанти питань розміщено у Moodle.	10 балів за кожну правильну відповідь на одне питання.	20
	Тести	Питання для підготовки і тести розміщено у Moodle.	1 бал за кожну правильну відповідь. На проходження тесту дається 20 хвилин і одна спроба	
	Захист індивідуального завдання	«Як створити нову Україну?». Зміст завдання: на підставі	20-18 – робота повністю розкриває тему, логічно структурована, оперування	20

		опрацьованого матеріалу навчального курсу слухачі розроблюють проект творення України майбутнього, пишуть промову під обраного державного діяча.	багатьма теоретичними поняттями, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, наведення прикладів з практики; 17-14 – положення та висновки недостатньо аргументовані, але робота достатньо логічна; 13-10 – недостатньо чітка структура, аргументація положень має незавершений характер, розмита конкретика; 9-5 - відсутня чітка структура, описовий характер; 4-1 – робота фрагментарна, відсутня логіка та структура.	
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Бакуменко В. Д. Особливості публічного управління та адміністрування : навч. посіб. М-во культури України. Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ : Ліра-К, 2019. 256 с.
2. Даниленко А. С., Юхименко П. І., Сокольська Т. В. Публічне адміністрування : навч. посіб. Київ : Центр учб. літ., 2020. 288 с.
3. Карташов Є. Г. Основи публічного управління та антикорупційна діяльність : навч. посіб. Київ : Освіта України, 2020. 304 с.
4. Конівіцька Т.Я. Підготовка до публічного виступу: практичний посібник для студентів. Львів, ЛДУ ДЖД. 2019. 133 с.
5. Лазор О. Д., Лазор О. Я., Юник І. Г. Основи публічного управління та адміністрування. Київ : Ліра-К, 2019. 268 с.
6. Пархоменко-Куцевіл О. І., Сурай І. Г., Аль-Атті І. В. Теорія та практика реформ в Україні. Навчальний посібник / Пархоменко-Куцевіл О. І., Сурай І. Г., Аль-Атті І. В. – Переяслав, Кам'янець-Подільський: Друкарня "Рута", 2021. 188 с.
7. Теорія держави і права: підручник / О.М. Бандурка, О.М. Головка, О.С. Передерій та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О.М. Бандурки; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 416 с.
8. Теорія держави і права в схемах та таблицях: навчальний посібник / Кол. авт.; за заг. ред. Л.Р. Наливайко. К.: Хай-Тек Прес, 2020. 296 с.
9. Тетарчук І.В. Теорія держави і права: навчальний посібник для підготовки до іспитів. 2-е видання. К.: Центр учбової літератури, 2022. 302 с.
10. Тихоненков Д. А. Історія держави і права зарубіжних країн : відповіді на екзаменаційні питання : навч. посібник. Харків : Право, 2020. 248 с
Тополевський Р.Б., Федіна Н.В. Теорія держави і права: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 268 с.
11. Холод О. М. Спінрайтинг : курс лекцій / Холод О. М. К. : КиМУ, 2011. 137 с.

12. Хрідочкін А.В., Віхляєв М.Ю., Макушев П.В. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник. Київ : Гельветика, 2021. 604 с.

Додаткова:

1. Актуальні питання формування та розвитку громадянських компетентностей в Україні : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю «Розвиток громадянських компетентностей в Україні» (Київ, 17-18 березня 2016 р.) / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, Н. Г. Протасової, Ю. О. Молчанової. К. : НАДУ, 2016. 308 с.
2. Афонін Е. Державна політика і демократичне урядування: становлення та взаємовплив: підручник : підручник. Київ : К.І.С., 2016. 264 с.
3. Бутченко Т. І. Соціально-політичне проектування: проблема взаємозв'язку суспільних потреб і державних інтересів : монографія. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2011. 280 с.
4. Воловик В. І. Політична філософія : навч. посіб. для ВНЗ. Запоріжжя : Просвіта, 2012. 182 с.
5. Громадянські компетентності у професійній освіті державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: збірник методичних матеріалів для системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування / за заг. ред. Н. Г. Протасової, Ю. О. Молчанової. К. : НАДУ, 2016. 308 с.
6. Дегтяр А. О. Прийняття державно-управлінських рішень у соціальній сфері [монографія] / О. А. Дегтяр. Харків : САМ, 2014. 252 с.
7. Воронкова В. Г., Фурсін О. О., Сапа Н. В. Соціально-орієнтоване державне управління : монографія. Запоріжжя : ЗДІА, 2011. 256 с.
8. Ємельянов В. М., Євтушенко О. Н., Андріяш В. І. Державне управління: у визначеннях, поясненнях, схемах, таблицях : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. 336 с.
9. Каткова Т.Г. Теорія держави і права : навч. посіб. у визначеннях і таблицях / Т.Г. Каткова. 2-ге вид., допов. Харків: Право, 2020. 96 с.
10. Краснокутський О. В. Взаємозв'язок політичної та правової свідомості: проблема формування ідеології державотворення : монографія. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2014. 428 с.
11. Марченко В. В. Конституційно-правовий статус уряду в країнах ЄС : (на прикладі Франції, Федеративної Республіки Німеччини, Іспанії) : монографія. Нац. юрид. академія України ім. Ярослава Мудрого Київ : Прав. єдність, 2010. 216 с.
12. Основи соціальної філософії: Навчальний посібник / За заг. ред. В.І.Воловика. Запоріжжя: Просвіта, 2011. 320 с.
13. Основи стратегічного прогнозування політичних ситуацій та процесів: навч. посіб. / за заг. ред. М. А. Лепського. 2-ге вид. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 463 с.
14. Остром Е. Керування спільним. Еволюція інституцій колективної дії / пер. з англ. Т. Монтян. Київ. : Наш час, 2012. 399 с.
15. Політична освіта публічних службовців в Україні / Ю. Лихач (кер. авт. кол.) та ін. ; за заг. ред. Н. Алюшиної. Київ : Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2020. 199 с.
16. Прокопенко Л. Л. Процес європеїзації та його вплив на публічне адміністрування в Україні : навч. посіб. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2011. 124 с.
17. Публічне управління та адміністрування : словник-довідник М-во освіти і науки України, Чернігів. нац. технолог. ун-т ; уклад.: О. М. Руденко та ін.. Київ : Кондор, 2016. 178 с.

18. Публічне управління : термінол. слов. / уклад. : В. С. Куйбіда, М. М. Білинська, О. М. Петроє та ін. ; за заг. ред. В. С. Куйбіди, М. М. Білинської, О. М. Петроє. Київ : НАДУ, 2018. 224 с.
19. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід : монографія / за заг. ред. Сергія Чернова та ін. Запоріжжя : ЗДІА, 2016. 606 с.
20. Реформа державної служби у питаннях та відповідях: практичний посібник для керівників служб управління персоналом / [М. Канавець (кер. авт. колективу), Ю. Лихач, А. Кукуля, І. Рошин, О. Романюк, А. Астапов ; за заг. ред. К. Ващенка]. К. : Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2016. 176 с.
21. Реформа системи державного управління та місцевого самоврядування в Україні : стан, виклики, перспективи здійснення : наук. доп. / авт. кол. ; за заг. ред. В. С. Куйбіди. Київ : НАДУ, 2018. 180 с.
22. Сарторі Д. Порівняльна конституційна інженерія. Дослідження структур, мотивів і результатів / пер. з 2-го англ. вид. О. І. Мороз ; наук. ред. І. А. Грицяк. Київ : АртЕк, 2001. 212 с.
23. Світові моделі державного управління: досвід для України / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. В. Загороднюка, П. І. Крайніка, Х. М. Дейнеги. 2-ге вид. Київ : НАДУ, 2015. 612 с.
24. Теорія парламентаризму : навчальний посібник / М. А. Бучин, У. В. Ільницька, Л. О. Кучма, Я. Б. Турчин. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. 392 с.
25. Трофанчук Г. Історія держави та права України Київ : Юрінком Інтер, 2019. 586 с.
26. Classics of Public Administration. Eighth Edition / edited by Jay M. Shafritz, Albert C. Hyde. Boston : CENCAGE Learning, 2017. 627 p.
27. Hague R., Harrop M., McCormic J. Comparative Government and Politics. 11 Edition. London, RED GLOBE PRESS, 2019. 381 p.
28. Schmitt Carl Constitutional theory / translated and edited by Jeffrey Seitzer; foreword by Ellen Kennedy. London : Duke University Press Durham, 2008. 468 p.

Інформаційні ресурси:

1. Конституція України : офіц. текст. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 27 лютого 2014 року № 794-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
3. Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17 березня 2011 року № 3166-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>
4. Закон України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 року № 889-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
5. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» від 12 травня 2022 року № 2259-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2259-20#Text>
6. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 09 квітня 1999 року № 586-XIV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
7. Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» від 07 червня 2001 року № 2493-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>
8. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
9. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2011 року № 2939-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
10. Закон України «Про інформацію» від 02 жовтня 1992 року № 2657-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>

11. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 01 грудня 2022 року № 2811-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n855>
12. Закон України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» від 15 травня 2018 року № 2415-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19#Text>
13. Закон України «Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 14 січня 1998 року № 16/98-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80#Text>
14. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23 вересня 1999 року № 1105-XIV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>
15. Закон України «Про колективні договори і угоди» від 1 липня 1993 року № 3356-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#Text>
16. Закон України «Про прожитковий мінімум» від 15 липня 1999 року № 966-XIV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966-14#Text>
17. Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» від 5 жовтня 2000 року № 2017-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text>
18. Закон України «Про соціальні послуги» від 17 січня 2019 року № 2671-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
19. Стратегія реформування державного управління України на 2022-2025 роки: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 р. № 831-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-%D1%80#Text>
20. Загальна теорія права та держави: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти Національного університету «Одеська юридична академія», факультетів: ФПС, СПФ, ФМПВ [Електронне видання] / А.Ф. Крижановський, Н.М. Крестовська, Л.Г. Матвеева, С.М. Скуріхін, В.Є. Іванчук. Одеса: Фенікс, 2022. 258 с. (Сер. «Навчально-методичні посібники»). URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/16059>